

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2019-02-19 Nr. (18.18-31-1E)RM-5557

DĖL GYVENTOJŲ PAREIGOS PERSKAIČIUOTI METINĮ NEAPMOKESTINAMĄJĮ PAJAMŲ DYDĮ

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM) primena, kad nuolatiniams Lietuvos gyventojams (toliau - gyventojai), kuriems 2018 m. mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) buvo taikomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau - NPD), vien dėl jo taikymo gali atsirasti pareiga perskaičiuoti metinį NPD, deklaruoti 2018 metų pajamas ir sumokėti pajamų mokestį.

Kada privaloma perskaičiuoti metinį NPD ir kokios to pasekmės?

Gyventojams, kuriems su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje pritaikytų NPD suma yra didesnė už taikytiną metinį NPD, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta pareiga perskaičiuoti metinį NPD ir deklaruoti metines pajamas. Nuo skirtumo, apskaičiuoto iš faktiškai pritaikytos NPD sumos atėmus sumažėjusį pagal formulę apskaičiuotą metinį NPD, gyventojas turi sumokėti pajamų mokestį.

Dėl kokių priežasčių sumažėja metinis NPD?

Kalendoriniais metais įmonėje (įstaigoje) taikomas mėnesio NPD yra apskaičiuojamas, atsižvelgiant tik į darbo užmokesčio (su priedais bei priemokomis) bei ligos išmokos už dvi pirmąsias ligos dienas sumą, o metinis NPD - įvertinus visas (su tam tikromis išimtimis) gyventojų kalendoriniais metais gautas pajamas, kurios yra priskiriamos apmokestinamosioms pajamoms. Kaip išimtis, apskaičiuojant metinį NPD, į bendrą pajamų sumą neįskaičiuojamos tokios pajamos: pajamos iš veiklos pagal verslo liudijimą, atliekų pardavimo pajamos, išmokos, išmokėtos pasibaigus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutarčiai arba ją nutraukus, lygios sumokėtoms įmokoms.

Metinis NPD - kintamas dydis, kuris mažėja, didėjant gyventojų metinėms pajamoms. Kai gyventojų pajamos 2018 m. yra 13920 eurų ar didesnės, metinis NPD neapima (yra lygus nuliui). Jeigu gyventojų 2018 m. pajamos viršijo 13920 eurų ribą (ar buvo šiai sumai lygios), o išmokamam darbo užmokesčiui NPD buvo taikytas, tai nuo visos įmonėje (įstaigoje) pritaikytos NPD sumos susidarys mokėtinas pajamų mokestis.

Metinis NPD gali sumažėti dėl kalendoriniais metais iš dviejų (kelių) įmonių (įstaigų) gauto darbo užmokesčio, kai vienoje iš jų gyventojų prašymu buvo taikomas NPD, kitokių apmokestinamųjų pajamų (autorinių atlyginimų, tantjemų, pajamų iš įregistruotos individualios veiklos, dividendų, nuomos pajamų ir pan.) gavimo, dėl kintamo darbo užmokesčio, gautų premijų. Metinis NPD sumažėja ir dėl ligos išmokų gavimo, nes darbdavys mėnesio NPD pritaiko atsižvelgęs į jo paties išmokamą mėnesio darbo užmokesčio ir ligos išmokos už pirmąsias ligos dienas sumą, o įvertinus bendrą darbo užmokesčio ir ligos išmokų (įskaitant išmokėtą Sodros) sumą, to mėnesio NPD sumažėja.

Pavyzdys

Gyventojų 2018 m. mėnesio darbo užmokestis vienoje įmonėje buvo 700 eurų, kitoje - 300 eurų, metinės pajamos - 12000 eurų. Pirmoje įmonėje mėnesio darbo užmokesčiui (700 eurų)

VMI

**VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA**

Biudžetinė įstaiga,
Vasario 16-osios g. 14,
LT-01514 Vilnius

Tel. (8 5) 2668 200,
Faks. (8 5) 212 56 04,
El. p. vmi@vmi.lt,
www.vmi.lt

Duomenys kaupiami ir
saugomi Juridinių
asmenų registre,
kodas 188659752

100 Atkurtai
Lietuvai

gyventojų prašymu buvo taikomas 230 eurų NPD (apskaičiuotas pagal formulę: $700-400; 300 \times 0,5; 380-150$), per metus pritaikyta 2760 eurų (230 eurų x 12 mėn.) NPD.

Įvertinus visas 2018 m. pajamas (12000 eurų), metinis NPD sudarys 960 eurų (apskaičiuotas pagal formulę: $12000-4800; 7200 \times 0,5; 4560-3600$). Metinis NPD sumažėjo 1800 eurų (2760-960)). Gyventojas privalo perskaičiuoti metinį NPD, deklaruoti 2018 m. metines pajamas ir nuo 1800 eurų sumos sumokėti Metinėje pajamų deklaracijoje apskaičiuotą pajamų mokesťį.

Pažymėtina, kad darbdaviai, apskaičiuojantys darbo užmokestį, jam taikomą NPD ir nuo darbo užmokesčio mokėtiną pajamų mokesťį, nėra įgalioti perskaičiuoti darbuotojams taikytiną metinį NPD. Už metinio NPD perskaičiavimą ir pajamų mokesčio sumokėjimą, sumažėjus metiniam NPD, yra atsakingi patys gyventojai.

Kaip perskaičiuoti metinį NPD?

2018 m. metinis NPD perskaičiuojamas Metinėje pajamų deklaracijoje (GPM308 formos 3 versija, nauja redakcija išdėstyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2016 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. VA-25), kuri Valstybinei mokesčių inspekcijai turi būti pateikta iki š. m. gegužės 2 dienos.

Asmenys, nuolatiniais Lietuvos gyventojais tapę dėl per dvejus vienas paskui kitus einančius kalendorinius metus Lietuvoje išbūtų 280 dienų skaičiaus, tų kalendorinių metų, kuriais jie atvyko į Lietuvą, Metinę pajamų deklaraciją privalo pateikti iki kitų po atvykimo metų gruodžio 31 dienos.

Metinėje pajamų deklaracijoje turi būti nurodomos visos gyventojų 2018 m. pajamos, apmokestinamos pajamų mokesčiu, nuo jų išskaičiuotas (sumokėtas) pajamų mokesťis, taip pat tos neapmokestinamosios pajamos, kurios nėra įtrauktos į Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąrašą. Šis sąrašas pateiktas Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos ir jos priedų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių 1 priede.

Metinėje pajamų deklaracijoje metinis NPD perskaičiuojamas, įvertinus bendrą 2018 m. gyventojų gautą apmokestinamųjų pajamų sumą.

Apskaičiuoti taikytiną metinį NPD, taip pat ir mėnesio NPD gyventojai gali, pasinaudoję VMI prie FM interneto svetainėje skelbiamomis skaičiuoklėmis:

metinio NPD skaičiuokle - www.vmi.lt/cms/metinio-neapmokestinamojo-pajamu-dydzio-skaiciuokle,

mėnesio NPD skaičiuokle - www.vmi.lt/cms/menesinio-neapmokestinamojo-pajamu-dydzio-skaiciuokle12;

Iškilus klausimams dėl NPD taikymo, gyventojai gali skambinti Mokesčių informacijos centro telefonu 1882. Konsultantai suteiks išsamias konsultacijas, kurios yra prilyginamos rašytinėms ir saugomos 5 metus.

VMI prie FM primena, kad pavėluotai (po GPMĮ nustatyto termino pabaigos) metines pajamas deklaravusių gyventojų pateikti Prašymai pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (ar) politinėms partijoms (FR0512 forma) nenagrinėjami ir pajamų mokesčio dalis nepervedama, todėl paremti pasirinktus subjektus siekiantiems gyventojams yra labai svarbu pajamų deklaravimo prievolę įvykdyti laiku.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

